

I. ФУНКЦІЙНА СЕМАНТИКА ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ. ТЕОРІЯ НОМІНАЦІЇ

УДК 811.111'276.5:551.44

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ РОЗРЯДІВ АНГЛІЙСЬКОЇ СПЕЛЕОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

Н. Байтеріякова, О. Байтеріяков

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Україна, м. Мелітополь, Запорізька обл., вул. Гетьманська, 20
e-mail: baiteriakova@gmail.com

У статті подано характеристику й розглянуто основні ознаки стратифікаційних розрядів англійської нормативної та ненормативної спелеологічної лексики. Проаналізовано предметні та понятійні терміни, а також терміни-фрази в спелеологічній термінології. Виявлено наявність спелеологічних однозначних, багатозначних термінів та термінів вільного користування. Зазначено склад англійської спелеологічної номенклатури. Розглянуто особливості спелеологічних професіоналізмів і сленгізмів в англійській мові, а також перехід лексичних одиниць з одних стратифікаційних розрядів до інших.

Ключові слова: спелеологія, термінологія, номенклатура, професіоналізми, сленгізми.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ РАЗРЯДОВ АНГЛИЙСКОЙ СПЕЛЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ

Н. Байтеріякова, О. Байтеріяков

Мелитопольский государственный педагогический университет
имени Богдана Хмельницкого
Украина, г. Мелитополь, Запорожская обл., ул. Гетьманская, 20
e-mail: baiteriakova@gmail.com

В статье рассматриваются основные признаки и характеристика стратификационных разрядов нормативной и ненормативной английской спелеологической лексики. Проанализированы выделения в спелеологической терминологии предметных, понятийных терминов и терминов-фраз. Выявлено наличие спелеологических однозначных, многозначных терминов и терминов свободного пользования. Указан состав английской спелеологической номенклатуры. Рассмотрены особенности спелеологических профессионализмов и сленгизмов в английском языке, а также переход лексических единиц из одних стратификационных разрядов в другие.

Ключевые слова: спелеология, терминология, номенклатура, профессионализмы, сленгизмы.

CHARACTERISTICS OF THE BASIC CATEGORIES OF ENGLISH SPELEOLOGICAL VOCABULARY

N. Baiteriakova, O. Baiteriakov

Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University
20 Hetmanska St., Melitopol, Ukraine
e-mail: baiteriakova@gmail.com

Introduction. *Recently, in the science of terminology, there is a steady interest in the study of the specialized terminologies of different languages. The English speleological terminology system can be considered as one of them. The given terminology system almost has not been researched in the Ukrainian terminology. Thus, its comprehensive study will contribute to a better understanding of the special literature and the exchange of information. One of the stages of this study is the stratification and characterization of the main categories of the following special vocabulary, which in turn is the basis for revealing its semantic structure.*

Purpose. *Revelation of the signs of the basic stratification categories of English speleological vocabulary and their characterization.*

Methods. *Semasiological approach to stratification of terminology, lexico-semantic analysis.*

Results. *According to the semasiological approach the stratification of English speleological vocabulary divides it into terminology and nomenclature, and to normative and non-normative special vocabulary. Speleological terminology is divided into 1) subject terms (denote special subjects, the main component in their semantics is denotation), for example: stalactite, siphon, bowline; 2) conceptual terms (express scientific concepts, the main component in their semantics is signification), for example, karst, corrosion, erosion, abseil, chimneying; 3) terms-phrases (semi-predictive and predicative linguistic units) that represent concise and established phrases, fixed in a specialized literature with monosemantic terminological meaning, for example, Belay on!, Rope!, Tension!*

By definition, speleological terms can be divided into monosemantic (stalactite, siphon, helmet) and polysemantic; they are also divided into terms whose definitions fix several meanings (Speleology; Traverse) and the terms of the free use with definitions without precise specification (grotto, hall).

The speleological nomenclature includes names of speleological equipment (words, words with digital signs), speleological organizations (words and abbreviations), speleological periodicals, speleological sites on the Internet, caves.

Uncontrolled vocabulary includes the professional vocabulary consisting of professionalisms and slang. Professionalisms are characterized by the unofficial use, higher differentiation and high duplicity. Slang includes excessively familiar special words; they have a limited range of use, increased expressiveness and emotionality, for example, a brain bucket (a helmet), ear dipper (a low watered passage), Chicken Loops (short ladders for climbing a wall), Pig (a transport bag, tied to the speleologist), Stink (carbide - due to a sharp smell), Pit (a cave).

Originality. *The main characteristics of the stratification categories of normative and non-standard English speleological vocabulary have been given; the characterization of its stratification has been analyzed.*

Conclusion. *Speleological vocabulary is a dynamic system, which has a stratification structural organization; it determines the semantic features of the units included in this system.*

Key words. *Speleology, terminology, nomenclature, professionalisms, slang.*

Постановка проблеми. Останнім часом у термінознавстві спостерігаємо сталий інтерес до вивчення галузевих терміносистем різних мов. Однією з них можна вважати англійську спелеологічну терміносистему. Цю терміносистему у вітчизняному термінознавстві майже не розглядали, тому її всебічне дослідження сприятиме кращому розумінню спеціальної літератури й обміну інформацією. Одним з етапів такого вивчення виступає стратифікація й характеристика основних розрядів цієї спеціальної лексики, що, зі свого боку, є основою для виявлення її семантичної структури.

Мета статті полягає у виявленні ознак основних стратифікаційних розрядів англійської спелеологічної лексики та подання їхньої характеристики.

Аналіз останніх досліджень. Серед українських науковців питання стратифікації галузевих терміносистем висвітлювали Л. Філюк [14], В. Сліпецька [12], О. Жирик [8] та ін. Щоправда, аналіз вітчизняних наукових праць свідчить про те, що лінгвістичне дослідження англійської спелеологічної лексики відображено лише в публікаціях авторів поданої розвідки [1; 2; 3; 4]. Станом на сьогодні вітчизняних досліджень стратифікації англійської спелеологічної лексики бракує для адекватної репрезентації теми – саме тому це питання розглянуто в нашій статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для стратифікації англійської спелеологічної лексики використовували семасіологічний підхід. Його основу становлять дві стратифікаційні ознаки, які доповнюють одна одну і є важливими для спеціальної лексики. Перша ознака висвітлює роль лексичних засобів з погляду понятійного змісту, що виражається в спеціальній комунікації. З урахуванням цієї ознаки виділяють два стратифікаційних розряди – термінологію й номенклатуру. Друга стратифікаційна ознака – нормативність / ненормативність спеціального слова; вона дозволяє виділити в термінології нормативну й ненормативну спеціальну лексику [10].

Стисло викладемо характеристику кожного з виокремлених розрядів в англійській спелеологічній лексичі.

Терміни є основним стратифікаційним розрядом спеціальної лексики. Своєю чергою, терміни піддаються подальшій стратифікації. З. Комарова [10] виділяє дві основні типологічні одиниці термінів із семасіологічних позицій: 1) предметні терміни (позначають спеціальні предмети, тобто на перший план в їхній семантиці виступають денотати), наприклад: *stalactite, siphon, bowline, karabiner, anchor, sit-harness, safety loop, caver, lifeline, descender, jammer, foot loop*; 2) власне терміни (виражають наукові поняття, тобто на перший план в їхній семантиці виступає сигніфікат). Однак, на нашу думку, ця назва є не зовсім коректною, оскільки відбувається протиставлення понять за ступенем термінологічності іншим термінам. Для домінування цього типу термінів використовують й інші назви: наприклад, В. Кантор [9] називає їх науковими термінами. Уважати таку назву вдалою також не можна, тому що під науковим терміном розуміють насамперед такий, що використовується в різних галузях науки. Доцільніше називати цей тип понятійними термінами. Наприклад, до понятійних можна віднести такі спелеологічні терміни, як *karst, corrosion, erosion, abseil, chimneying* та ін.

Подана класифікація задовольняє потреби систематизації термінології в разі визнання термінами тільки непредикативних мовних одиниць. Це може бути справедливим для суто наукових термінологій. Для термінологій, що відображають різні види людської діяльності, одних непредикативних термінологічних одиниць виявляється недостатньо, тому справедливим є положення одного з основоположників Віденської термінологічної школи

Х. Фелбера [13], який термінами вважав також і фрази, тобто напівпредикатні й предикативні мовні одиниці.

Тому доцільним буде виділити ще один тип термінів – терміни-фрази (термін А. Суперанської), що становлять лаконічні, усталені, зафіксовані в спеціальній літературі фрази, що мають однозначне термінологічне значення. До них можуть належати як складні, так і однослівні терміни, що набувають у предикативному значенні певний сенс, який не може бути повною мірою відображений предметними або понятійними термінами. За допомогою термінів-фраз у спелеологічній лексиці відображають різні типові ситуації і дії спелеологів. Ці терміни-фрази в спелеологічній термінології мають усталену синтаксичну структуру, вони зафіксовані в спеціальній літературі і виконують функцію команд і сигналів спелеологів під час проходження печер. Вони володіють практично всіма основними ознаками термінів і відображають у понятійному плані власну смислову нішу, із семасіологічних позицій їх можна назвати ситуаційними термінами. Наприклад: *Belay on!* (команда про готовність страховки), *Climb!* (команда про початок підйому), *Rope!* (є скороченою формою вираження від *Take in rope!*, що означає вимогу видати мотузку при підйомі або спуску) (1), *Tension!* (команда, що виражає необхідність натягу мотузки) (2).

Зміст терміна визначається його дефініцією. Розглядаючи дефініції спелеологічних термінів, можна дійти висновку про їхню неоднорідність, що дає підставу систематизувати терміни за дефінітивним значенням. Значна частина спелеологічних термінів має дефініції, що закріплюють одне їхнє значення в межах цієї терміносистеми. Наприклад, однозначними термінами будуть такі: *stalactite* (сталактит), *siphon* (сифон), *helmet* (каска), *sit-harness* (бесідка), *carabine* (карабін) та ін.

Дефініції іншої частини термінів дозволяють трактувати їх у різних значеннях. При цьому ці терміни за змістом дефініції можуть бути розподілені на два типи. Перший тип термінів має дефініції, що спочатку закріплюють у своєму змісті два або більше значення терміна, їх можна віднести до багатозначних термінів. Прикладами таких термінів будуть: *speleology* (спелеологія) – дефініція розглядає його як 1) назву науки про печери і 2) як вид спорту; *Traverse* (траверс) – 1) вид огляду печери; 2) шлях по виступах вище підлоги печери; 3) рух по такому шляху; *Dolomite* – 1) мінерал; 2) скеля з такого мінералу та ін.

У термінах другого типу дефініції мають досить розпливчастий характер, у них немає або нечітко виділена генетична, морфологічна або морфометрична конкретизація термінованих понять. Значення цих термінів може варіюватися залежно від контексту. Зазвичай це терміни, уведені в термінологію спелеології на етапі її становлення як науки та запозичені із загальноживаної мови. Такі терміни можна назвати термінами вільного користування [7]. До них можна віднести терміни *grotto* (грот), *hall* (зал), *gate* (прохід) та ін.

Зазначені типи термінів мають власні відмінні особливості, проте всі вони відповідають основним загальним ознаками термінів і разом формують єдиний стратифікаційний розряд – термінологію.

Розмежування понять «термінологія» і «номенклатура» в мовознавстві одним з перших зробив Р. Винокур. Воно вкоренилося в лексикології, проте в працях різних авторів спостерігаємо певні суперечності, що стосуються ознак виділення номенклатури й найменування одиниць номенклатури. Для практичного виділення номенклатури різні автори пропонують ознаки, за якими розмежовують терміни й номени. Більшість цих ознак побудовано на протиставленні термінів і номенів. Також звертає на себе увагу деяка суперечливість у трактуванні окремих ознак номенів різними авторами. Розглянемо основні

із цих ознак. Насамперед виділяється співвіднесеність номена з поняттям через термін і, отже, функціонування номенів у спеціальній комунікації через існування відповідних термінів [11].

Номені мають посилену денотативність. Для термінів найважливішою характеристикою є понятійність. Понятійність номенів не настільки очевидна й виразна, основним для них є предметність, тому значення номенів конкретніше й точніше значення термінів. Відповідно, номені поза системою предметів, які вони позначають, легко переходять у побутові слова, зберігаючи свою предметність, тоді як понятійність термінів поза системою свого поля значно змінюється [6; 10]. Номені відрізняються більшою конвенційністю, оскільки вони є результатом штучної номінації, призначеної для найменування спеціальної діяльності людини [10].

Номені можуть позначати одиничні предмети, а тому можуть бути і власними іменами [6]. Однак поняття одиничності автори розуміють по-різному, особливо яскраво ця відмінність проявляється під час найменування науково-технічних предметів, створюваних людиною. Номені входять у систему, що належить до складу найпростіших і позначає однорідні поняття, що лежать на одному рівні абстракції і відображають класи однорідних предметів [11].

1. Номенклатура спелеологічного спорядження (слова, слова із цифровими позначеннями): 1) спелеологічні мотузки (*speleo ropes*): *Blue Water II, Beal Dynastat, Edelrid speleocord*; 2) страхувальні системи (*harness*), обв'язки (*climbing harness*), бесідки (*sit harness*): *Classic harness, Rapide harness, Avanti harness, Superavanti, Canyon, Mercury, Alfa, Crux, Ouistiti, Choucas, Club, Force Classic, 8003*; 3) карабіни (*Karabiners*): *Maillon Rapide, Delta n10, Demi Rond n10, Go n7, Attache, Ok, Locking Spirit, AM'd*; 4) затискачі (*Jammers*): *Clog, CMI, Petzl, Jumar, Croll, Gibbs, Shunt, Ascension, Basic*; 5) спускові пристрої (*Descenders*): *Petzl "Stop", Petzl single, Rack, Petzl bobbin, Huit, Simple*; 6) блоки (*Pulleys*): *Rescue, Fixe, Oscillante, Ultra Legere*; 7) гаки (*Anchors*): *Coeur Goujon, Long Life, Collinox, Bat'inox, Express*; 8) сережки для шлямбурних гаків: *Vrille, Cordee, Clown*; 9) налобні ліхтарі (*lamps*): *Speleotechnics, Arctic, Chrono, Micro, Mega, Zoom, carbide lamps Ariane, Premier carbide cap-lamp*; 10) пристосування для забивання гаків: *Marteau, Tamponnoir speleo, Tamponnoir montagne*; 11) транспортні мішки: *Transport, Personnel, Classique*; 12) каски: *Ecrin Roc, Ecrin St, Ecrin Clip, Explorer*; 13) додаткове спорядження для роботи на мотузці: *Pompe, Energyca, Pedale, Etrier*.

2. Номенклатура спелеологічних організацій (слова й аббревіатури): 1) міжнародні організації: *International Union of Speleology* (як аббревіатуру в англійській мові використовують варіант – *UIS* від французького *Union International de Speleologie*), *International Congress of Speleology, International Subterranean Heritage Association*; 2) національні організації: *British Cave Research Association, National Speleological Society (NSS); Australian Speleological Federation (ASF)*; 3) регіональні організації: *Yorkshire Subterranean Society, and Newcastle Hunter Valley Speleological Society, Victorian Speleological Association*; 4) місцеві організації: *Manchester University Speleology Club (MUSC)*; 5) національні парки: *Mammoth Cave National Park, Artlish Caves Provincial Park*.

3. Номенклатура спелеологічних періодичних видань: *International Caver Magazine, Speleo Digest, British Caving, Newcaves Chronicles, Australian Caver*.

4. Номенклатура спелеологічних сайтів в Інтернеті: *Karst Sports, Speleomania, Speleology Items At Online Sports, Speleology Servers on the Web, UIS International Speleo Calendar*.

5. Номенклатура печер. Це, мабуть, найчисленніша спелеологічна номенклатура, що містить десятки тисяч назв печер. Точну цифру назвати неможливо, оскільки інформація різниться залежно від джерел.

Згідно з другою стратифікаційною ознакою, виділяють нормативну й ненормативну спеціальну лексику. До нормативної належать термінологія й номенклатура, ненормативна лексика містить професійну лексику, що широко й неоднорідно представлена в спелеології та вживається переважно у сфері функціонування.

Одиницею професійної лексики є професіоналізми. Професіоналізмами (розмовними термінами) називають неофіційні, але загальноприйняті фахівцями певної галузі загальноживані розмовні спеціальні слова [10], що позначають спеціальні поняття, природні об'єкти і явища, види спорядження та їхні частини, властивості предметів і под. Більшість професіоналізмів уживається тільки в певному професійному колі, тому вони не належать до загальноживаних.

Головною ознакою професіоналізмів є неофіційність їхнього вжитку, тоді як термінам, навпаки, притаманна офіційність як у сфері функціонування, так і у сфері фіксації. Другою ознакою, що відрізняє професіоналізми від термінів, є стилістична маркованість професіоналізмів. Третя істотна ознака професіоналізмів полягає в наявності в них емоційно-експресивного забарвлення.

Наступною характерною рисою професіоналізмів виступає їхня більш висока диференціація [5]. Це виражається в детальному поділі частин об'єктивної реальності, які виражає ця професійна лексика. Одному терміну в нормативній термінології може відповідати цілий набір професіоналізмів, які виділяють (за будь-якими ознаками) численні різновиди позначуваного об'єкта. Зокрема, поряд з офіційним терміном *Caver* у професійній спелеологічній лексиці функціонує кілька назв для позначення спелеологів залежно від частоти відвідування ними печер: *Armchair caver* (крісельний спелеолог) – спелеолог більше говорить, ніж робить; *Babysitters* (няньки) – спелеологи, які відвідують печери тільки по вихідних; *Yo-Yo* – спелеолог, який відвідує багато печер, але без дослідження.

Професіоналізмам часто властива більш висока дублетність [5]. Це явище залежить від різних причин. Той самий об'єкт може отримати різні професійні варіанти найменування в різних країнах чи частинах однієї країни. Наприклад, елемент спелеологічного спорядження – *Safety loop* (петля безпеки) у Великобританії позначався професіоналізмом *Claudeloop* (петля Клода) по імені Жана-Клода Дербилла, який першим використовував їх в Європі, а в США – *Cow's Tail* (коров'ячі хвости) через візуальну схожість. Дублетність виникає також під час формування професіоналізмів на підставі різних асоціацій. Зокрема, професіоналізму *armchair caver* (крісельний спелеолог) відповідають у спелеологічній лексиці дублети *virtual caver* (віртуальний спелеолог), *keyboard caver* (клавійатурний спелеолог), *paper caver* (паперовий спелеолог).

Крім професіоналізмів, до складу професійної лексики входять професійні жаргонізми або сленгізми, до яких належать фамільярно-розмовні спеціальні слова. Сленгізмам, зазвичай, притаманні всі перераховані вище характерні ознаки професіоналізмів, а також низка відмінних рис. З-поміж них насамперед виділяємо обмежене коло вживання. Обмеженість вживання сленгізмів пояснюється функціональними й територіальними

ознаками. Функціональні ознаки пов'язані з формуванням професійного сленгу в спелеологів різних напрямів – біоспелеологів, підводних спелеологів, «вертикальщиків» і под. Територіальні ознаки зумовлюють розвиток своєрідного професійного сленгу в різних країнах і регіонах. Така своєрідність може проявлятися і в найменуванні предметів спорядження, наприклад, сленгізм *Wellies* характерний для Великобританії, він позначає популярні в спелеологів високі черевики *Wellington*; у назвах технічних прийомів проходження печер – *Frog System* (система жаби) – назва популярного у Великобританії способу підйому по мотузці, що поширився на всю Європу; у назвах окремих печер і цілих спелеологічних районів – «TAG» (Tennessee, Alabama, Georgia) – територія на перетині відповідних штатів у США, де розташована велика кількість печер.

Диференційною ознакою професійних сленгізмів є підвищена експресивність й емоційність, що за її допомогою носії певного розряду лексики прагнуть надати лаконічної образності назвам спеціальних предметів і явищ. Це надає емоційного забарвлення не тільки окремим словам, але й спеціальній лексиці загалом і робить її психологічно прийнятнішою в повсякденному спілкуванні фахівців, особливо в таких екстремальних умовах, як печери. При цьому нерідко спостерігається більша стилістична заниженість сленгізмів, що варіюються від іронічного до грубого, аж до лайливого емоційного забарвлення, що різко звужує діапазон уживання цих слів. Наприклад, *brain bucket* (відро для мозку) – каска, шолом, *ear dipper* (фарбувальник вуха) – низький обводнений прохід, *Chicken Loops* (петлі курчати) – короткі драбинки для підйому по стіні, *Chemical Persuasion* (хімічне переконання, аргумент) – вибухові речовини для розширення проходу в печері, *Pig* (свиня) – транспортний мішок, прив'язаний до спелеологу, *Stink* (смердючка) – карбід (через різкий запах), *Pit* (яма) – печера.

Варто зауважити, що перераховані ознаки, попри їхню наявність, не мають вельми великого діагностувального значення, тому не завжди можна чітко розмежувати професіоналізми й професійні сленгізми. У спелеологічній лексиці спостерігаємо переходи слів з одних стратифікаційних розрядів в інші. Наприклад, сучасна назва петлі самостраховки – *Cow's tail* (коров'ячі хвости) – спочатку виникла як американський сленгізм, потім перейшла в загальноприйнятий професіоналізм, а в наш час стала терміном, практично витіснивши термін *Safety loop* (петля безпеки), що застосовувався раніше, також поширені скорочення (*bide – carbide; biner – carabiner*).

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок.

Спелеологічна лексика є динамічною системою, яка має стратифікаційну структурну організацію, вона зумовлює семантичні особливості одиниць, що входять до цієї системи. Надалі доцільним вважаємо дослідження семантичної структури виділених стратифікаційних розрядів англійської спелеологічної лексики, що дозволить провести її комплексний лексико-семантичний аналіз.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Гипонимические связи термина *speleologi* в английской спелеологической терминологии. *Materials of the XII International scientific and practical conference, "Areas of scientific thought"*. 2015/2016. Volume 10. Philological sciences. Sheffield. Science and education LTD, 2016. P. 55–59.
2. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Особенности употребления многозначных терминов в английской спелеотуристической терминологии. *Актуальные проблемы и современные технологии*

оценки качества среды обитания: Сборник материалов Всерос. науч. конф. (г. Шуя, 27 сентября 2013 г.). Шуя: Изд-во Шуйского филиала ФГБОУ ВПО «ИвГУ», 2013. С. 151–156.

3. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Проблема однозначности термина на прикладі англійської спелеологічної термінології. *Мова: Науковий часопис з мовознавства*. Вип. 18. Одеса: Астропринт, 2012. С. 167–170.

4. Байтерякова Н. Ю., Байтеряков О. З. Структура функціонально-семантичного поля англійської спелеологічної термінології. *Українознавчий альманах*. Вип. 9. Київ, Мелітополь, 2012. С. 120–123.

5. Бондалетов В. Д. Социальная лингвистика. Москва: Просвещение, 1987. 160 с.

6. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. Москва: Просвещение, 1987. 103 с.

7. Дублянский В. Н., Ломаев А. А. Карстовые пещеры Украины. Киев: Наукова думка, 1980. 180 с.

8. Жирик О. А. Стилістична транспозиція термінологічної лексики в сучасній українській мові (кодифікаційний аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Київ, 2007. 20 с.

9. Кантор И. М. Педагогическая лексикография и лексикология. Москва: Просвещение, 1968. 200 с.

10. Комарова З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике. Москва: Флинта; Наука, 2013. 832 с.

11. Лейчик В. М. Терминоведение : Предмет, методы, структура. Москва: Либроком, 2009. 256 с.

12. Сліпецька В. Д. Стратифікація термінологічної лексики (на матеріалі англомовних наукових текстів зі штучного інтелекту). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 9. Сучасні тенденції розвитку мов. Вип. 3: збірник наукових праць / За ред. А. В. Корольової. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. С. 259–264.

13. Фелбер Х. Венская терминологическая школа: Основы теории. *Научно-техническая терминология: Научно-техн. информ. сборник*. Москва: ВНИИКИ, 1980. Вып. 3/4. С. 16–20.

14. Філюк Л. М. Моделювання тезаурусу української медичної термінології *Мова. Науково-теоретичний часопис*. 2016. № 25. Одеса, 2016. С. 94–98.

ДЖЕРЕЛА

1. Lyon, Ben. Venturing underground the new speleo`s guide. London, 1983. 284 p.

2. Robbins R. Basic Rockcraft. California, 1971. 72 p.

REFERENCES

1. Bayteryakova N. Yu., Bayteryakov O. Z. Giponimicheskie svyazi termina speleologi v angliyskoy speleologicheskoy terminologii. Materials of the XII International scientific and practical conference, “Areas of scientific thought”. 2015/2016. Volume 10. Philological sciences. Sheffield. Science and education LTD, 2016. P. 55–59.

2. Bayteryakova N. Yu., Bayteryakov O. Z. Osobennosti upotrebleniya mnogoznachnykh terminov v angliyskoy speleoturisticheskoy terminologii. Aktualnye problemy i sovremennye tekhnologii otsenki kachestva sredy obitaniya: Sbornik materialov Vseros. nach. konf. (g. Shuya, 27 sentyabrya 2013 g.). Shuya: Izd-vo Shuyskogo filiala FGBOU VPO «IvGU», 2013. S. 151-156.

3. Baiteriakova N. Yu., Baiteriakov O. Z. Problema odnoznachnosti termina na prykladi anhliiskoi speleolohichnoi terminolohii. *Mova: Naukovyi chasopys z movoznavstva*. Vyp. 18. Odessa: Astroprynt, 2012. S. 167-170.

4. Baiteriakova N. Yu., Baiteriakov O. Z. Struktura funkcionalno-semantichnoho polia anhliiskoi speleolohichnoi terminolohii. Ukrainoznavchyi almanakh. Vypusk 9. Kyiv, Melitopol, 2012. S. 120-123.
5. Bondaletov V. D. Sotsialnaya lingvistika. Moskva: Prosveshchenie, 1987. 160 s.
6. Golovin B. N., Kobrin R. Yu. Lingvisticheskie osnovy ucheniya o terminakh. Moskva: Prosveshchenie, 1987. 103 s.
7. Dublyanskiy V. N., Lomaev A. A. Karstovye peshchery Ukrainy. Kyiv: Naukova dumka, 1980. 180 s.
8. Zhyryk O. A. Stylistychna transpozysiiia terminolohichnoi leksyky v suchasni ukrainskii movi (kodyfikatsiinyi aspekt) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv, 2007. 20 s.
9. Kantor I. M. Pedagogicheskaya leksikografiya i leksikologiya. Moskva: Prosveshchenie, 1968. 200 s.
10. Komarova Z. I. Metodologiya, metod, metodika i tekhnologiya nauchnykh issledovaniy v lingvistike. Moskva Flinta; Nauka, 2013. 832 s.
11. Leychik V. M. Terminovedenie : Predmet, metody, struktura. Moskva: Librokom, 2009. 256 s.
12. Slipetska V.D. Stratyfikatsiia terminolohichnoi leksyky (na materialii anhlo-movnykh naukovykh tekstiv zi shtuchnoho intelektu). Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya № 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov. Vyp. 3: zbirnyk naukovykh prats / Za red. A.V. Korolovoi. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova, 2009. S. 259-264.
13. Felber Kh. Venskaia termynolohyeheskaia shkola: Osnovy teoryu. Nauchno-tekhnicheskaya termynolohyia: Nauchno-tekhn. ynform. sbornyk. Moskva: VNIYYKY, 1980. Vyp. 3-4. S. 16-20.
14. Filiuk L. M. Modeliuvannia tezaurusu ukrainskoi medychnoi terminolohii Mova. Naukovo-teoretychnyi chasopys. 2016. № 25. Odesa, 2016. S. 94-98.

Байтеріякова Наталія Юрїївна, старший викладач кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Байтеріякова Наталья Юрьевна, старший преподаватель кафедры английской филологии и методики преподавания английского языка Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого (Украина).

Baiteriakova Natalia, Senior Lecturer of the Department of English Philology and Methodology of Teaching English, Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University, Melitopol (Ukraine).

Байтеріяков Олег Зуфарович, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Україна).

Байтеріяков Олег Зуфарович, кандидат географических наук, доцент кафедры туризма, социально-экономической географии и краеведения Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого (Украина).

Baiteriakov Oleh, Candidate of Science, Associate Professor of the Department of Tourism, Socio-economic Geography and Regional Studies, Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University, Melitopol (Ukraine).

Стаття надійшла: 29.10.2018

Статтю прийнято до друку: 05.11.2018